

Vastaus Minna Kuuselan ja Eve Rämön sekä 17 muun valtuutetun aloitteeseen asumisterveysongelmat ja -resurssit kuntoon

VD/3771/00.02.00.03/2021

Minna Kuusela ja Eve Rämö sekä 17 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Sisäilmaongelmat koskevat kipeästi muitakin kuin kouluja ja päiväkoteja. Osa vantaalaisista joutuu kärsimään päivittäin oman asuntonsa tuottamasta terveyshaitasta. Terveyshaittaa asunnoissa voivat aiheuttaa esimerkiksi kosteus ja home, haju, savu ja pöly, melu, puutteellinen ilmanvaihto, kylmyys tai kuumuus ja sisäilman kemialliset epäpuhtaudet. Kuntalaisilta on kuulunut huolestuneita viestejä, joissa kerrotaan asumisterveyden lisääntyneistä ongelmista.

Kiinteistön omistaja on ensisijaisesti velvollinen selvittämään ongelman syyt ja korjaamaan epäkohdat. Jos kiinteistön omistaja ei pyynnöistä huolimatta ryhdy tarvittaviin selvitys- ja korjaustoimiin tai haitan olemassaolosta on erimielisyyttä, on asukkaan kaupungin ohjeistuksen mukaisesti otettava Vantaan ympäristökeskuksen terveysinsinööreihin, joiden velvollisuuksiin kuuluu asuntojen ja muiden oleskelutilojen terveydellisten olojen valvonta.

Tällä hetkellä tilanne on kestävä, kaupungin resurssit ovat liian pienet ja taloyhtiöiden laiminlyönnit eivät johda mihinkään johtuen puutteellisista resursseista.

Ensimmäisestä asukkaan yhteydenotosta kestää nyt keskimäärin yli viisi kuukautta ennen kuin asialle ehditään tehdä yhtään mitään, tarkastuskäyntiä tai edes ohjausta ja neuvontaa. Nyt asumisterveydessä työskentelevät kolme insinööriä ovat liian vähän hoitamaan nykyinen työmäärä. Asumisterveyden yksiköstä puuttuu kokonaan mahdollisuus reagoida akuutteihin uhkiin ja tilanteisiin.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki ryhtyy asian parantamiseksi pikaisesti toimiin jo ennen syksyn talousarviokierrosta, ja ehdottaa toimet, joilla tilanne saadaan parannettua ja asumisolot inhimillisiksi ja terveellisiksi.”

Kaupunginvaltuusto 12.4.2021 § 22

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan ympäristöterveydenhuollon terveydensuojelutiimissä työskentelee kolme terveysinsinööriä ja kolme terveydensuojelutarkastajaa. Heidän tehtäviinsä kuuluu terveydensuojelulain (763/1994) ja tupakkalain (549/2016) mukaisia tehtäviä. Sisäilma-asioiden lisäksi tiimin tehtäviin kuuluu muun muassa talousvesi- ja uimavesivalvonta, varautuminen ja toiminta häiriötilanteissa (mm. talous- ja uimaveden saastuminen, säteilyvaaratilanteet), noin 750 valvontakohteen säännöllinen valvonta, uusien valvontakohteiden ilmoitusten käsittely ja ohjaus- ja neuvontatehtävät. Terveydensuojelutiimin tehtävät ovat laajat ja edellyttävät erityisosaamista. Esimerkiksi vesiasiantuntijat eivät tee asumisterveystehtäviä. Tästä syystä resursseja ei myöskään voi vapaasti siirrellä tiimin sisällä.

Terveysinsinöörien (3 kpl) tehtäviin kuuluu asuntojen terveyshaittaepäilyjen selvittäminen, koulujen terveydensuojelulain mukaiset valvontatehtävät kokonaisuudessaan (uusien kohteiden ilmoitusten

käsittely, säännöllinen valvonta ja terveyshaittaepäilyt) sekä tupakkalain mukainen ns. parveketupakointikieltojen valmistelu- ja valvontatehtävät. Lisäksi terveysinsinöörit auttavat muita tiimin jäseniä, mikäli kohteissa tarvitaan erityistä sisäilmaosaamista. Terveysinsinöörit osallistuvat myös kaupunkitasoisiiin sisäilmatyöryhmiin. Muut terveydensuojelulain mukaiset aiemmin mainitut tehtävät jaetaan kolmen terveydensuojelutarkastajan kesken.

Nykyisillä resursseilla asunnontarkastuksia tehdään vuosittain 60-100 kappaletta.

Asunnontarkastusjonon pituus vaihtelee kolmen ja kuuden kuukauden välillä ja se on tällä hetkellä noin 5,5 kuukautta. Vuonna 2020 jono venyi keväällä 7,5 kk pituiseksi, koska koronan vuoksi ei tehty juurikaan tarkastuksia. Keväällä 2021 jonon käsittely viivästyi noin kuukaudella, koska ympäristöterveydenhuollolle delegoitiin uudeksi tehtäväksi määräaikainen tartuntatautilain mukainen valvonta- ja tarkastustoiminta koronaan liittyen. Uusia asunnontarkastuspyyntöjä tulee vuosittain noin 75 kpl ja kaikki käsitellään vuorollaan. Ohjausta ja neuvontaa annetaan nopealla aikataululla, myös ennen asian virallista vireille tuloa. Tarkastusvuoroa asukas joutuu odottamaan edellä mainitun ajan.

Terveydensuojelutiimin resurssit ovat rajalliset ja usein joudutaan tekemään vaikeita priorisointeja. Mm. tänä keväänä koronan edellyttämät kokonaan uudet valvontatehtävät hoidettiin kiireellisenä, jolloin normaaleihin tiimin tehtäviin jäi vastaavasti vähemmän resursseja. Suunnitelmalliset tarkastukset kootaan vuosittain valvontasuunnitelmaan, jonka toteutuma on ollut vuosittain noin 50 %, toisin sanoen valvottavaa olisi enemmän mihin resurssit riittävät. Mikäli ilmi tulee kiireellisiä tarkastustarpeita, esim. talousveteen liittyen, hoidetaan ne aina välittömästi. Nämä osaltaan hidastavat suunnitelmallisen valvonnan toteuttamista. Asumisterveysasiantuntijoista on myös kova kysyntä työmarkkinoilla ja ympäristökeskus on ollut usein vaikeassa tilanteessa kokeiden tarkastajien siirtyessä muualle. Koska kyseessä ovat lainsäädäntöön perustuvat valvonta- ja tarkastusvelvoitteet, on mahdollisuudet priorisointiin rajalliset, mistä seuraa asioiden jonoutumista. Kokonaistilanne on haastava ja työn priorisointi jatkuvaa tasapainoilua erilaisten kiireellisten tai muuten tarpeellisten tehtävien välillä.

Ympäristökeskus on tehnyt esityksen yhden elintarviketiimin viran muuttamiseksi terveydensuojelutiimiin, erityisesti esimies ja talousvesivalvonnan tehtäviin. Asia on tällä hetkellä täyttölupamenettelyssä. Terveysinsinööreille on lisäksi paraikaa suunnitteilla elintarvikelain mukainen vuosivalvontamaksu, joka tulee edellyttämään tarkastusten laajentamista nykyistä kattavimmiksi. Samalla valvonnasta saataisiin tuloja. Jos valvontamaksu vahvistuu, voidaan mahdollisia lisäresursseja kohdentaa terveydensuojeluvalvontaan. Tässä yhteydessä töitä voitaisiin järjestellä niin, että terveysinsinööreille jäisi nykyistä enemmän aikaa asuntojen terveyshaittaepäilyjen selvittämiseen.

Kaupunginhallitus 24.5.2021 § 40

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään:

- a) antaa valtuutetulle Minna Kuuselalle ja Eve Rämölle sekä 17 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus,
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Minna Kuuselan ja Eve Rämön sekä ja 17 muun valtuutetun aloite asumisterveysongelmat ja -resurssit kuntoon

Muutoksenhakuohje: 2.1 valituskielto

Lisätiedot:

1. kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen, p. 040 7248590, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)